

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

Izpitna pola 1

Teoretične naloge

Petek, 5. junij 2026 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, grafitne svinčnike različne trdote, barvne svinčnike, črne in barvne flomastre, radirko, šilček, šestilo, dva trikotnika, ravnilo, škarje in lepilo. Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga. Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 5 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani (1–12) od tega 1 prazno.

Barvna priloga ima 4 strani (13–16).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje

1.1. Razložite pojem monokromija.

(1 točka)

1.2. Na katero likovno področje/v katero zvrst uvrščamo likovna dela na ploskvi, ki so monokromatska?

(1 točka)

1.3. Napišite, kakšen temeljnik potrebujemo za spodaj navedene likovne tehnike.

Freska _____

Sgraffito _____

Akvarel _____

Tapiserija _____

Olje _____

Lesorez _____

(6 točk)

1.4. Med likovnimi pojmi obkrožite tiste, ki določujejo umetniško grafiko.

kaligrafija

sitotisk

enkavstika

terakota

kapitel

klišee

lazura

signatura

monotipija

(4 točke)

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

2.1. Med katero vrsto likovnih prvin spada likovni element svetlo-temno?

_____ (1 točka)

2.2. Pojasnite, na katerih pet načinov je določen svetlostni ključ kompozicije.

1 _____

2 _____

3 _____

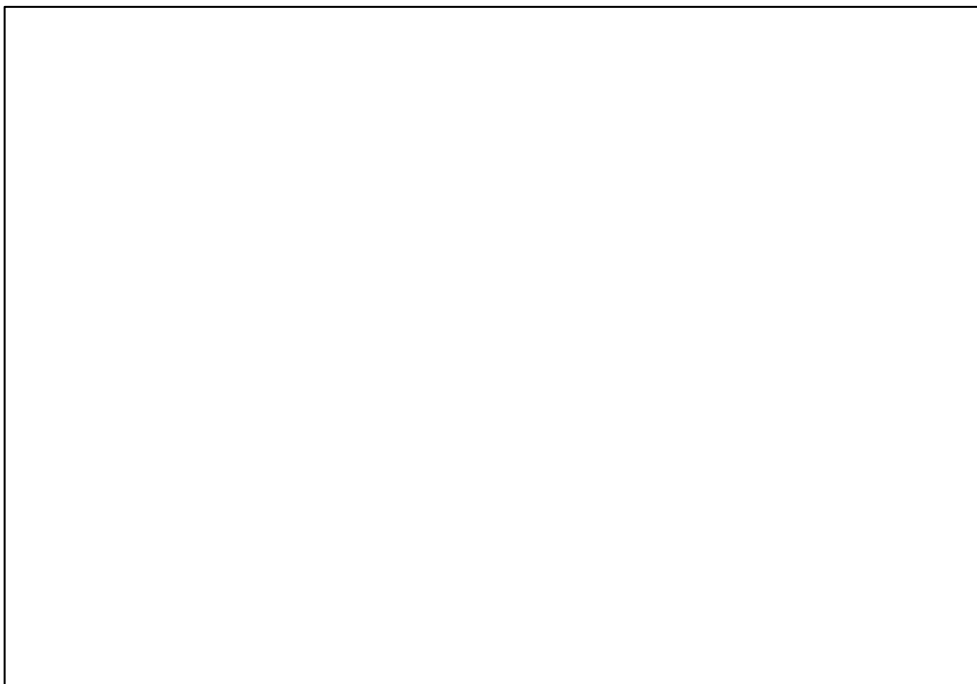
4 _____

5 _____

_____ (5 točk)

- 2.3. Razmislite o globinskih vodilih in oblikujte enostavno kompozicijo, v katero boste vključili vsaj tri globinska vodila.

(3)

Pojasnite vsaj tri globinska vodila, ki ste jih uporabili pri gradnji kompozicije.

(3)
(6 točk)

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

- 3.1. Analizirajte Magrittovo litografijo na sliki 1 v barvni prilogi s stališča likovnih spremenljivk. Opredelite likovno spremenljivko, ki to litografijo najbolj določa, ter utemeljite njeno vlogo v kompoziciji.

(2 točki)

- 3.2. Analizirajte slikovne primere na slikah 2, 3, 4, 5 in 6 v barvni prilogi in za vsak primer določite vrsto površine glede na njen nastanek. Vsako vrsto površine nato tudi pojasnite.

Slika 2: _____

Pojasnitev: _____

(2)

Slika 3: _____

Pojasnitev: _____

(2)

Slika 4: _____

Pojasnitev: _____

(2)

Slika 5: _____

Pojasnitev: _____

(2)

Slika 6: _____

Pojasnitev: _____

(2)
(10 točk)

4. naloga: Barvna teorija

- 4.1. Isaac Newton je v 17. stoletju eksperimentalno dokazal, da se bela sončna svetloba, usmerjena skozi enakostranično stekleno prizmo, razkloni v barvni spekter.

Dopolnite poved:

Če vse _____ zmešamo, nastane _____.
(2 točki)

- 4.2. Povežite likovne pojme s primeri na slikah 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 in 16 v barvni prilogi tako, da pred posameznim pojmom napišete številko slike.

_____ barvna modulacija

_____ harmonija nenasičenih barv

_____ barvna prilagoditev

_____ Ittnova pentada

_____ barvna modelacija

_____ barvni izsek

_____ stopnjevanje v barvnosti

_____ sivi klin

_____ barvna vibracija

_____ terciarne barve

(10 točk)

5. naloga: Likovna kompozicija

5.1. Pojasnite odnos med likovnimi elementi, likovnimi spremenljivkami in kompozicijskimi elementi.

(3 točke)

5.2. Opredelite, kako likovne spremenljivke velikost, število, gostota, položaj in smer vplivajo na likovno kompozicijo.

(5 točk)

- 5.3. Analizirajte kompozicijo na sliki 17 v barvni prilogi z vidika odnosov med likovnimi spremenljivkami in pojasnite, kako se izraz kompozicije povezuje z vsebino slike, ki je predstavljena v besedilu.

Gre za olje na platnu v kubističnem slogu, ustvarjeno med 1. majem in 4. junijem 1937 v Parizu kot odgovor na naročilo republikanske vlade Francisca Larga Caballera za španski paviljon na svetovni razstavi v Parizu leta 1937. To monumentalno platno je silovita obsodba bombardiranja mesta Guernice 26. aprila 1937, med špansko državljansko vojno, ki so ga ukazali španski nacionalisti in izvršile enote nemških nacistov in italijanskih fašistov. Picassova slika, ki je bila med letoma 1937 in 1939 razstavljena v številnih državah, je igrala pomembno vlogo v propagandi, povezani z bombardiranjem in špansko državljansko vojno. Hitro je dosegla velik ugled in mednarodni politični vpliv ter postala simbol obsodbe frankističnega in fašističnega nasilja ter grozot vojne na splošno.

(Vir: [https://sl.wikipedia.org/wiki/Guernica_\(Picasso\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Guernica_(Picasso))). Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

(4 točke)

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1: Rene Magritte, *Osebne vrednote*, 1952.

(Vir: <https://www.renemagritte.org/personal-values.jsp>. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

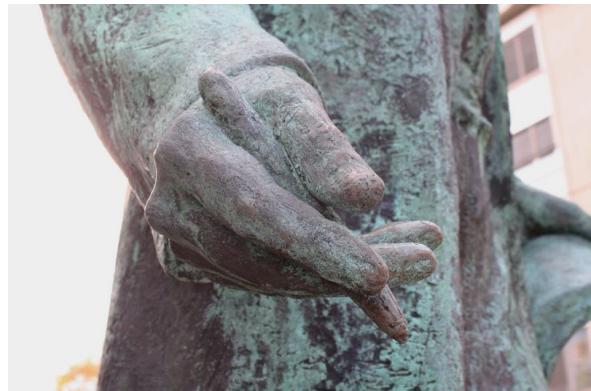
Slika 2

(Vir: <https://www.ng-slo.si/si/imagelib/14/default/ZBIRKE/NGP/NGP0423.jpg>. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

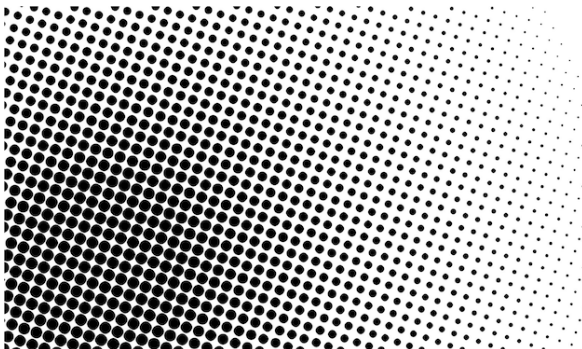
Slika 3

(Vir: https://www.skupajzakras.si/upload/gallery/87/20220826_082128.jpg. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

Slika 4

(Vir: https://www.ugm.si/fileadmin/_processed_/4/1/csm_IMG_9970_8fca83bf4b.jpg. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

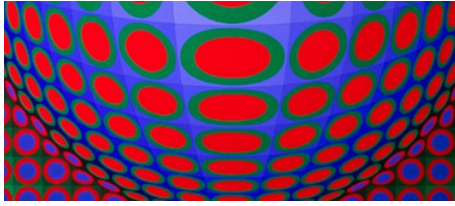
Slika 5

(Vir: https://img.freepik.com/premium-vector/abstract-grunge-half-tone-distorted-shapes-background-design_322384-3954.jpg?w=1060. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

Slika 6

(Vir: https://png.pngtree.com/background/20230526/original/pngtree-wood-of-tree-with-swirls-pattern-on-the-surface-picture-image_2742883.jpg. Pridobljeno: 28. 5. 2024.)

Slika 14

(Vir slike: <https://eucbeniki.sio.si/lum/3176/index.html>. Pridobljeno: 31. 5. 2024.)

Slika 15

(Vir slike: <https://eucbeniki.sio.si/lum/3176/index.html>. Pridobljeno: 31. 5. 2024.)

Slika 16

(Vir slike: <https://eucbeniki.sio.si/lum/3176/index.html>. Pridobljeno: 31. 5. 2024.)

Slika 17: Pablo Picasso, *Guernica*, 1937, olje na platnu, 349,3 x 776,6 cm, Museo Reina Sofía, Madrid, Španija.

(Vir: <https://www.museoreinasofia.es/en/collection/artwork/guernica>. Pridobljeno 28. 5. 2024.)